

Catul, Digte

V

Vivamus mea Lesbia, atque amemus,
rumoresque senum severiorum
omnes unius aestimemus assis!
soles occidere et redire possunt:
nobis cum semel occidit brevis lux, **5**
nox est perpetua una dormienda.
da mi basia mille, deinde centum,
dein mille altera, dein secunda centum,
deinde usque altera mille, deinde centum.
dein, cum milia multa fecerimus, **10**
conturbabimus illa, ne sciamus,
aut ne quis malus invidere possit,
cum tantum sciat esse basiorum.

VIII

Miser Catulle, desinas ineptire,
et quod vides perisse perditum ducas.
fulsere quondam candidi tibi soles,
cum ventitabas quo puella ducebat
amata nobis quantum amabitur nulla. **5**
ibi illa multa cum iocosa fiebant,
quae tu volebas nec puella nolebat,
fulsere vere candidi tibi soles.
nunc iam illa non vult: tu quoque impotens noli,

quos simul complexa tenet trecentos,
nullum amans vere, sed identidem omnium

ilia rumpens; **20**

nec meum respectet, ut ante, amorem,
qui illius culpa cecidit velut prati
ultimi flos, praetereunte postquam
tactus aratro est.

XVI

Pedicabo ego vos et irrumabo,
Aureli pathice et cinaede Furi,
qui me ex versiculis meis putastis,
quod sunt molliculi, parum pudicum.
nam castum esse decet pium poetam **5**
ipsum, versiculos nihil necesse est;
qui tum denique habent salem ac leporem,
si sunt molliculi ac parum pudici,
et quod pruriat incitare possunt,
non dico pueris, sed his pilosis **10**
qui duros nequeunt movere lumbos.
vos, quod milia multa basiorum
legistis, male me marem putatis?
pedicabo ego vos et irrumabo.

XXII

Suffenus iste, Vare, quem probe nosti,
homo est venustus et dicax et urbanus,
idemque longe plurimos facit versus.
puto esse ego illi milia aut decem aut plura

perscripta, nec sic ut fit in palimpsesto **5**
relata: cartae regiae, novi libri,
novi umbilici, lora rubra membranae,
directa plumbo et pumice omnia aequata.
haec cum legas tu, bellus ille et urbanus
Suffenus unus caprimulgus aut fossor **10**
rursus videtur: tantum abhorret ac mutat.
hoc quid putemus esse? qui modo scurra
aut si quid hac re scitius videbatur,
idem infaceto est infacetior rure,
simul poemata attigit, neque idem umquam **15**
aeque est beatus ac poema cum scribit:
tam gaudet in se tamque se ipse miratur.
nimirum idem omnes fallimur, neque est quisquam
quem non in aliqua re videre Suffenum
possis. suus cuique attributus est error; **20**
sed non videmus manticae quod in tergo est.

*****XXXIV**

Dianae sumus in fide
puellae et pueri integri:
Dianam pueri integri
puellaeque canamus.

o Latonia, maximi
magna progenies Iovis,
quam mater prope Deliam
deposiuit olivam,

montium domina ut fores
silvarumque virentium
saltuumque reconditorum
amniuumque sonantum:

tu Lucina dolentibus
Iuno dicta puerperis,
tu potens Trivia et notho es
dicta lumine Luna.

tu cursu, dea, menstruo
metiens iter annum,
rustica agricolae bonis
tectis frugibus explens.

sis quocumque tibi placet
sancta nomine, Romulique,
antique ut solita es, bona
sospites ope gentem.

*****XXXVII**

Salax taberna vosque contubernales,
a pilleatis nona fratribus pila,
solis putatis esse mentulas vobis,
solis licere, quidquid est puellarum,
confutuere et putare ceteros hircos?
an, continenter quod sedetis insulsi
centum an ducenti, non putatis ausurum
me una ducentos irrumare sessores?

atqui putate: namque totius vobis
frontem tabernae sopionibus scribam.
puella nam mi, quae meo sinu fugit,
amata tantum quantum amabitur nulla,
pro qua mihi sunt magna bella pugnata,
consedit istic. hanc boni beatique
omnes amatis, et quidem, quod indignum est,
omnes pusilli et semitarii moechi;
tu praeter omnes une de capillatis,
cuniculosae Celtiberiae fili,
Egnati. opaca quem bonum facit barba
et dens Hibera defricatus urina.

XLII

Adeste, hendecasyllabi, quot estis
omnes undique, quotquot estis omnes.
iocum me putat esse moecha turpis,
et negat mihi nostra reddituram
pugillaria, si pati potestis. **5**
persequamur eam et reflagitemus.
quae sit, quaeritis? illa, quam videtis
turpe incedere, mimice ac moleste
ridentem catuli ore Gallicani.
circumsistite eam, et reflagitate, **10**
'moecha putida, redde codicillos,
redde putida moecha, codicillos!
non assis facis? o lutum, lupanar,
aut si perditius potes quid esse.

sed non est tamen hoc satis putandum. **15**

quod si non aliud potest ruborem

ferreo canis exprimamus ore.

conclamate iterum altiore voce.

'moecha putide, redde codicillos,

redde, putida moecha, codicillos!' **20**

sed nil proficimus, nihil movetur.

mutanda est ratio modusque vobis,

siquid proficere amplius potestis:

'pudica et proba, redde codicillos.'

L

Hesterno, Licini, die otiosi

multum lusimus in meis tabellis,

ut convenerat esse delicatos:

scribens versiculos uterque nostrum

ludebat numero modo hoc modo illoc,

reddens mutua per iocum atque vinum.

atque illinc abii tuo lepore

incensus, Licini, facetiisque,

ut nec me miserum cibus iuaret

nec somnus tegetet quiete ocellos,

sed toto indomitus furore lecto

versarer, cupiens videre lucem,

ut tecum loquerer, simulque ut essem.

at defessa labore membra postquam

semimortua lectulo iacebant,

hoc, iucunde, tibi poema feci,

ex quo perspiceres meum dolorem.
nunc audax cave sis, precesque nostras,
oramus, cave despuas, ocelle,
ne poenas Nemesis reposcat a te.
est vehemens dea: laedere hanc caveto.

***LV

Oramus, si forte non molestum est,
demonstres ubi sint tuae tenebrae.
te Campo quaesivimus minore,
te in Circo, te in omnibus libellis,
te in templo summi Iovis sacrato.
in Magni simul ambulatione
femellas omnes, amice, prendi,
quas vultu vidi tamen sereno.
\dag avelte \dag, sic ipse flagitabam,
Camerium mihi pessimae puellae.
quaedam inquit, nudum reduc...
'en hic in roseis latet papillis.'
sed te iam ferre Herculi labos est;
tanto te in fastu negas, amice.
dic nobis ubi sis futurus, ede
audacter, committe, crede luci.
nunc te lacteolae tenent puellae?
si linguam clauso tenes in ore,
fructus proicies amoris omnes.
verbosa gaudet Venus loquella.
vel, si vis, licet obseres palatum,

dum vestri sim particeps amoris.

LVI

O rem ridiculam, Cato, et iocosam,
dignamque auribus et tuo cachinno!
ride quidquid amas, Cato, Catullum:
res est ridicula et nimis iocosa.
deprende modo pupulum puellae
trusantem; hunc ego, si placet Dionae,
pro telo rigida mea cecidi.

LVII

Pulcre convenit improbis cinaedis,
Mamurrae pathicoque Caesarique.
nec mirum: maculae pares utrisque,
urbana altera et illa Formiana,
impressae resident nec eluentur:
morborum pariter, gemelli utrique,
uno in lecticulo erudituli ambo,
non hic quam ille magis vorax adulter,
rivalet socii puellularum.
pulcre convenit improbis cinaedis.

LVIII

Caeli, Lesbia nostra, Lesbia illa.
illa Lesbia, quam Catullus unam

plus quam se atque suos amavit omnes,
nunc in quadriviis et angiportis
glubit magnanimi Remi nepotes.

LXXII

Dicebas quondam solum te nosse Catullum,
Lesbia, nec prae me velle tenere Iovem.
dilexi tum te non tantum ut vulgus amicam,
sed pater ut gnatos diligit et generos.
nunc te cognovi: quare etsi impensius uror,
multo mi tamen es vilior et levior.
qui potis est, inquis? quod amantem iniuria talis
cogit amare magis, sed bene velle minus.

LXXV

Huc est mens deducta tua mea, Lesbia, culpa
atque ita se officio perdidit ipsa suo,
ut iam nec bene velle queat tibi, si optima fias,
nec desistere amare, omnia si facias.

LXXXIII

Lesbia mi praesente viro mala plurima dicit:
haec illi fatuo maxima laetitia est.
mule, nihil sentis? si nostri oblita taceret,
sana esset: nunc quod gannit et obloquitur,
non solum meminit, sed, quae multo acrior est res,
irata est. hoc est, uritur et loquitur.

LXXXV

Odi et amo. quare id faciam, fortasse requiris.
nescio, sed fieri sentio et excrucior.

LXXXVII

Nulla potest mulier tantum se dicere amatam
vere, quantum a me Lesbia amata mea est.
nulla fides ullo fuit umquam foedere tanta,
quanta in amore tuo ex parte reperta mea est.

XCII

Lesbia mi dicit semper male nec tacet umquam
de me: Lesbia me dispeream nisi amat.
quo signo? quia sunt totidem mea: deprecor illam
assidue, verum dispeream nisi amo.

V

aestimo vb1 vurderer til (m gen)

alter indef pron andre

amo vb1 elsker

as [ass-] m3 en as

atque konj og

aut konj eller

basium n2 kys

brevis adj kort

centum num 100

conturbo vb1 bringer i uorden

cum konj når, da

dein(de) adv derefter

do vb1 giver

dormio vb4 sover

et konj og

facio vb3 gør

illa dem pron denne

invideo vb2 ser skævt til, misunder

Lesbia f1

lux [luc-] f3 lys

malus adj ondsindet

meus poss pron min

mi ≈ mihi

mihi pers pron dat mig

mille num 1000

multus adj mange

ne konj for at ikke

nobis pers pron dat os

nos pers pron vi
nox [nocti-] f3 nat
occido vb3 gå ned
omnis [omni-] adj al, hel
perpetuus adj evig
possum vb kan
-que konj og
quis q-pron hvem, som, der
redeo vb4 vender tilbage
rumor m3 snak, rygte, mumlen
scio vb4 ved
secundus num anden
semel adv engang
senex [sen-] adj gammel
severus adj streng, puritansk
sol m3 sol
tantus adj så meget
tecum ≈ cum te med dig
tibi pers pron dat dig
unus num en
usque adv lige, uafbrudt
vivo vb3 lever

VIII

adeo vb4 går hen til, opvarter
amo vb1 elsker
at kon men
basio vb1 kysser
bellus adj smuk
candidus adj skinnende hvid

cui dat af qui, quae, quod
cuius gen af qui, quae, quod
cum kon når, da
desino vb3 holder op med
destinatus adj stædig, urokkelig, fast besluttet
dico [dixi, dixtus] vb3 siger
doleo [dolui, dolitus] vb2 lider
duco [duxi, ductus] vb3 fører
fio vb3 sker
fulgeo [fulsi, -] vb2 stråler
iam adv nu, længere
ibi adv der
illa dem pron denne
ineptio vb4 er tåbelig
impotens [-potenti-] adj svag, afmægtig
invitus adj modvillig, uvillig (invitam ≈ te invitam)
iocosus adj munter
labellum n2 lille læbe
maneo [mansi, mansus] vb2 er tilbage
mens [menti-] f3 sind
miser adj ulykkelig
mordeo [morsi, morsus] vb3 bider
multi adj mange
nec konj og ikke
nobis pers pron i dat os
nolo vb vil ikke
nullus indef pron ingen
nunc adv nu
obduro vb1 gør mig hård

obstinatus adj stædig
perdo [-didi, -ditus] vb3 mister, taber
pereo [-ii, -itus] vb4 går tabt
perfero [-tuli, -latus] holder ud
puella f1 pige
quantus adj hvor meget, så meget som
quo adv hvorhen
quondam adv engang
quoque adv også
requiro [-quisi, -quisitus] vb3 søger efter
rogo vb1 spørger, inviterer ud
scelestus adj forbryderisk, ulykkesagelig
sector vb1 dep går på jagt efter
sed kon men
sol m3 sol
te pers pron i akk/abl dig
tibi pers pron i dat dig
tu pers pron i nom du
tum adv dengang
vae interj ve, ak
vale farvel (imperativ af *valeo* er stærk)
ventito vb1 kommer ofte
vere adv sandelig
video [vidi, visus] vb2 ser, erfarer
vita f1 liv
vivo vb3 lever
volo vb vil

XI

aequor n3 roligt hav

Alpes f3
altus adj høj
amo vb1 elsker
amor m3 kærlighed
ante adv før, tidligere
arabs adj arabisk
aratrum n2 plov
Aurelus m2
bonus adj god
britannus adj britannisk
cado [ceci, casus] vb3 falder
caeles [caelit-] adj himmelsk
Caesar m3
Catullus m2
coloro vb1 farver
comes [comit-] comm3 kammerat, følgesvend
complector [complexus] vb3 dep omfavner
culpa f1 synd, skyld
dico [dixi, dictus] vb3 siger, taler
eous adj daggry-
extremus adj yderst
fero [tuli, latus] vb3 bærer
flos [flor-] m3 blomst
Furus m2
gallicus adj gallisk
gradior [gressus] vb3 dep vandrer
horribilis adj skrækkelig
hyrconus adj hyrcanisk
identidem adv gentagende

ilia n2 pl lænden
Indus adj indisk
litus [litor-] n3 kyst
longe adv langt
magnus adj stor
moechus m2 horekarl
mollis adj blød
monumentum n2 monument
nec adv ikke
nullus adj ingen
nuntio vb1 bekendtgører
omnis adj al, hel
paro vb1 forbereder
parthus adj parthisk
paucus adj få
penetro vb1 når frem
postquam kon når
praetereo [-iui, -itus] vb4 går forbi
pratium n2 græsmark
puella f1 pige
resono vb1 genlyder
respecto vb1 ser tilbage
Rhenus m2 Rinen
rumpo [rupi, ruptus] vb3 tvinger op, sprænger
saga
sagittiferus adj pilebærende
septemgeminus adj syv dobbelt
seu kon eller hvis
simul adv samtidig, på engang

sive kon eller hvis
tango [tetigi, tactus] vb3 berører
tempto vb1 afprøver
teneo [tenui, tentus] vb2 holder
trecentus adj/num trehundrede
tundo [tutudi, tonsus] vb3 slår
ultimus adj yderst
unda f1 bølge
valeo [valui, -] vb2 er stærk, har det godt
velut adv ligesom
vere adv sandt
viso vb3 stirrer intenst
vivo vb1 lever
voluntas [voluntat-] f3 vilje

XVI

Aurelius m2
castus adj ren
cinaedus m2 en der udfører unaturlige lyster, sodomit
decet upers vb det passer sig
deinque adv tilsidst
dico [dixi, dictus] vb3 siger, taler
durus adj hård
habeo [habui, habitus] vb2 har
incito vb1 skynde på, ophidse til
irrumo vb1 voldtager oralt, 'får til at patte'
lego [legi, lectus] vb3 samler
lepor m3 charme
lumbus m2 lænden
male adv dårlig

mas [mar-] adj maskulin
molliculus adj blødt, delikat, diminutiv af mollis
necesse indecl uundgåeligt, nødvendigt
nequeo [-quui, -quitus] vb4 er ud af stand til, kan ikke
nihil indecl intet
parum adv for lidt, ikke nok
pathicus adj en der hengiver sig til unaturlige lyster
pedico vb1 voldtager, 'knepper'
pilosus adj behåret
pius adj 'ansvarlig', moralsk god
poeta m1 digter
prurio vb4 kløer
pudicus adj skamfuld
puer m2 dreng
puto vb1 anser
puto vb1 tænker, tror, anser
qui, quae quod rel pron som, der
sal m3 salt, vid, sarkasme
tum adv så, dernæst
versiculus m2 "små vers", diminutiv af versus

XXII

-que kon og
abhorreo [-horruī, -] vb2 viger tilbage fra
ac kon og
aequo vb1 gør jævn
aequus adj lige
atingg [attigi, attactus] vb3 berører
attribuo [attribui, attributus] vb3 tildeler
aut kon eller

beatus adj lykkelig
bellus adj smuk, galant
caprimulgus adj en der malker geder, bonderøv
charta f1 papyrusark
decem num ti
derigo [-rexi, rectus] vb3 udglatte
dicax [dicac-] adj vittig, satirisk, skarp
error m3 vildfarelse, fejl
esse se sum
facio [feci, factus] vb3 gør
falla [fefelli, falsus] vb3 snyder, bedrager
fio [factus] vb semidep sker
fossor m3 graver, arbejder, klovn
gaudeo [gavisus] vb2 semidep glæder
homo [homin-] comm3 menneske
idem pron den samme
infacetus adj stupid, uintelligent
lego [legi, lectus] vb3 samler, læser
liber [libr-] m2 bark, bog
longe adv langt
lora f1 lædertaske
mantica f1 pung
membrana f1 skind
mille num adj tusinde
miror vb1 dep forundres
modo adv snart, blot
muto vb1 flytter
nec adv ikke
nimirum adv uden tvivl

nosco [novi, notus] vb3 kender
novus adj ny
omnis adj al, hel
palimpsestus m2 palimpsest
perscribo [-scribi, -scriptus] vb3 skriver ud
plumbum n2 bly
plurimus adj flest
plus [plur-] adj flere
poema [poemat-] n2 digt
possum [potui, posse] vb kan, er i stand til
probe adv godt
pumex [pumic-] m3 glattesten
puto vb1 tænker, tror, anser
refero [-tuli, -latus] vb3 fører tilbage, fortæller
regius adj kongelig
res f5 sag, ting
ruber adj rød
rursus adv igen
rus [rur-] n2 landet
scitus adj passende, vittig, smuk
scribo [scribi, scriptus] vb3 skriver
scurra m1 gentleman, dandy
sic adv således
simul adv samtidig
Suffenus m2
sum [fui, esse] er
tam adv så
tantus adj så stor
tergum n2 ryg

umbilicus m2 navle, bogrulle

umquam adv nogensinde

unus adj num en

urbanus adj urban, dannet

ut kon som, sådan at, for at

Varus m2

venustus adj charmerende

versus m4 vers

video [vidi, visus] vb2 ser, erfarer

XXXIV

agricola m1 bonde

amnis [amni-] f3 bæk

annuus adj årlig

antique adv fra gammel tid

bonus adj god

cano [cecini, cantus] vb3 (be)synger

cursus m4 løb

dea f1 gudinde

Delius adj delisk

depono [-posiui, -positus] vb3 lægger, føder

dico [dixi, dictus] vb3 siger, kalder

doleo [dolui, dolitus] vb2 føler smerte

expleo [-plui, -pletus] vb2 udfylder

fides f5 beskyttelse

fores for at du kunne blive (imperf konj præter af *sum*)

fruges m3 pl afgrøder

gens [gent-] f3 slægt

in præp m akk / abl ind i, inde i

integer adj uberørt, ugift

Iuppiter [Iov-] m3
iter [itiner-] n3 vej
Latonia f1 Leto-barn
Lucina f1 fødselsgudinde
lumen [lumin-] n3 lys
luna f1 måne
magnus adj stor
mater [matr-] f3 moder
menstruus adj månedlig
metior vb3 dep opmåler
mons [mont-] m3 bjerg
nomen [nomin-] n3 navn
nothus adj uægte
oliva f1 oliventræ
ops [op-] f3 magt, rigdom
placet vb2 upers det behager (m dat)
potens [potenti-] adj mægtig
progenies f5 afkom
prope præp m akk nær
puella f1 pige
puer m2 dreng
puerpera f1 børne-føder, moder
quicumque indef pron hvemsomhelst
reconditus adj afsides, skjult
Romulus m2
rusticus adj rustik, landlig
saltus m4 skov
sanctus adj hellig
silva f1 skov

sis imperf konj af *sum*

soleo [solitus] vb2 semidep plejer

sono vb1 lyder, toner

sospito vb1 frelser

tectum n2 tag, hus

Trivia f1

ut kon + ind sådan som, +konj for at

virens [virenti-] kraftig, blomstrende

XLII

ac konj og

adsum vb er tilstede

alius indef pron en anden

altus adj høj

amplius adv yderligere

as [ass-] m3 en as

aut kon eller

canis [can-] comm3 hund

catulus m2 hvalp

circumsisto [-steti, -] vb3 omringer

codicilli m2 skrivetavler

conclamo vb1 råber, skriger

is ea id dem pron hun, hun, det

et konj og

exprimo [-pressi, -pressus] vb3 presser ud, fremprovokerer

facio [feci, factus] vb3 gør

ferreus adj af jern

Gallicanus adj gallisk

hendecasyllabi m2 ellevestavelsesvers

hic haec hoc dem pron den, det

ille, illa, illud dem pron den, det
incedo [-cessi, cessus] vb3 skrider afsted
iocus m2 spøg
iterum adv igen
lupanar [lupanari-] n3 bordel
lutum n2 skarn
mimicus adj mimisk, fræk
modus m2 måde, tone
moecha f1 tøjte
molestus adj kunstlet, affekteret
moveo [movi, motus] vb2 bevæger
muto vb1 forandrer
nego vb1 benægter
nihil indef pron intet
omnis adj al, hel
os [ori-] n3 mund
patior [passus] vb3 dep tåler, lider
perditus adj fordærvet
persequor [-secutus] vb3 dep følger
possum vb kan, er i stand til
probus adj retskaffen, hæderlig
pudicus adj ærbar, kysk
pugillaria n1 pl skrivetavle
putidus adj rådden, stinkende
puto vb1 tror, mener
quaero [quaesivi, quaesitus] vb3 spørger
quod si kon men hvis
quot adj hvor mange, så mange som
quotquot adj hvormange end

ratio [ration-] f3 plan
reddo [-didi, -ditus] vb3 giver tilbage
reflagatio vb1 kræver højlydt
rideo [risi, risus] vb2 ler
rubor m3 rødmen
satis adj tilstrækkeligt
sed kon men
si kon hvis
tamen adv alligevel
turpis adj infam, led
undique adv overalt, alle vegne fra
video [vidi, visus] vb2 ser
vox [voc-] f3 stemme

XXXVII

amo vb1 elsker
audeo [ausus] vb2 semidep tør, vover
barba f1 skæg
beatus adj smuk, lykkelig
bellum n2 slag
bonus adj god
capillatus adj behåret, langhåret
ceterus pron anden
confutuo [-,-] vb3 har samleje
consido [-sedi, -sessus] vb3 sidder sammen, afgører
continenter adv uden afbrydelse
contubernalis comm3 teltmakker, ven
cuniculosus adj fyldt med kaniner
defrico vb1 gnider af / ind

dens [dent-] m3 tand
ducenti num adj pl tohundredede
facio [feci, factus] vb3 gør
filius m2 søn
frater [fratr-] m3 bror
frons [front-] f3 pande, facade
hircus m2 ged
indignus adj uværdig
insulsus adj akavet
irrumo vb1 voldtager oralt, 'får til at patte'
istic adv der
licet [licuit, licitus] vb2 det er tilladt
magnus adj stor
mentula f1 membrum virile, penis
moechus m2 horekarl
nonus adj num ni
nullus indef pron ingen
opacus adj skyggefuld
pilleatus adj med en hat på
pilum n2 kastespyd
puella f1 pige
pugno vb1 kæmper
pusillus adj meget lidt
puto vb1 anser, tror
salax [salaci-] adj lystig, liderlig
sedeo [sedi, sessus] vb2 sidder
semitarius adj tilhørende sidegader
sessor m3 tilskuer
sinus m4 favn

solus adj ene

sopio [sopion-] m3 skændighed

taberna f1 kro, beværtning

tantus ... quantum så meget ... som

urina f1 urin

LV

oro vb1 beder

forte adv tilfældigvis

molestus adj besværlig

demonstro vb1 viser

tuus poss pron din

tenebrae f1 skygger

campus m2 mark, plads

quaero [quaesiui, quaesitus] vb3 søger

minus adj mindre, lille

circus m2 cirkus

omnis [omni-] adj al, hel

libellus m2 lille bog

templum n2 tempel

summus adj højest

Iupiter [Iov-] m3

sacro vb1 helliger

magnus adj stor

simul adv samtidig, på engang

ambulatio [ambulation-] f3 promenade

femella f1 kvinde

amicus adj venlig

prendo [prendi, prensus] vb3 møder

uultus m4 ansigt

uideo [uidi, uisus] vb2 ser
tamen adv dog
serenus adj klar, rolig
flagito vb1 kræver insisterende
Camerius m2
pessimus superlativ af malus
malus adj drlig, slem
inquit upers vb siger
nudus adj n:gen
reduco [-duxi, -ductus] vb3 f:rer tilbage, giver igen
roseus adj lyser:d
lateo [latui, -] vb2 skjuler
papilla f1 bryst(vorte)
fero [tuli, latus] vb3 b:rer, l:fter
Hercules m3
labos [labor-] m3 arbejde
tantus adj s meget
fastus m4 arrogance, foragt
nego vb1 nægter, siger nej
dico [dixi, dictus] vb3 siger, taler
futurus prospektiv participium til *sum*
ede interj ved gud, dog
audacter adv modigt
committo [-misi, -missus] vb3 forbinder
credo [credidi, creditus] vb3 betror, tror
lux [luc-] f3 lys
nunc adv nu
lacteolus adj mælkehvid
teneo [tenui, tentus] vb2 holder

lingua f1 tunge, sprog
clausus adj lukket
os [or-] n2 mund, ansigt
fructus m4 frugt
proicio [-ieci, -iectus] vb3 kaster frem
amor m3 amor, kærlighed
omnis adj al, hel
verbosus adj ordrig
gaudeo [gavisus] vb2 semidep fryder, glæder
Venus [Vener-] f3
loquella f1 tale
volo vb vil
licet [licuit, -] upers vb det er tilladt
obsero vb1 lser
palatum n2 munden
particeps [participi-] adj deltagende
LVI
amo vb1 elsker
cachinnus m2 latter
cado [cecidit, casus] vb3 falder ned
Cato [Caton-] m3
Catullus m2
deprendo [-prendi, -prensus] vb3 river væk, overrasker
dignus adj værdig (for/til m dat)
Diona f1 tilnavn til Venus
iocosus adj morsom
modo adv blot, lige
nimis adv overmåde
placeo [placui, placitus] vb2 behager

pro præp m abl foran, i stedet for
protelo vb1 fjerne, driver væk
puella f1 pige
pupulus dim af *pupus* lille dreng
res f5 ting, sag, hændelse
rideo [risi, risus] vb2 griner, ler
ridiculus adj latterlig
rigidus adj stiv
telum n2 spyd
truso vb1 skubber hårdt og ofte, mastuberer

LVII

adluter m2 horebuk
alter adj den ene af to
ambo ambae, ambo adj begge
Caesar m3
cinaedus m2 bøsserøv
conuenio [-ueni, -uentus] vb3 mødes, forbinder, passer
eluo [elui, elutus] vb3 vasker af
eruditulus adj dim af *eruditus* erfaren
formianus adj fra Formio
gemellus adj tvilling
imprimo [-pressi, -pressus] vb3 trykker på
improbus adj inferior
lecticulus m2 dim af *lectus* seng
macula f1 plet
magis adv mere
Mamurra m1 *praefectus fabrum* i *Gallia* under Caesar
mirus adj forunderligt
morbosus adj sygelig

par adj lig, ligelig
pariter adv ligeligt
pathicus adj pervers
puellula f1 dim af *puella* lille pige
pulchre adv smukt, perfekt
quam adv end
resideo [-sedi -] vb2 sidder tilbage
rivalis adj nabo, rival
socius adj allieret, kammerat
urbanus adj bylig, dannet
uterque pron begge
vorax [vorac-] adj grådig

LVIII

amo vb1 elsker
angiportum n2 stræde
Caelius m2
Catullus m2
glubo [-,-] vb3 afbarke, skrælle
Lesbia f1
magnanimus adj storsindet
nepos [nepot-] m/f3 barnebarn
omnis adj al, hel
plus adj mer
quadrivium n2 vejkryds hvor fire veje mødes
quam adv end
Remus m2
suus pos pron sin

LXXV

amo vb1 elsker

bene adv godt
culpa f1 fejl, skyld, synd
deduco [-duxi, -ductus] vb3 fører væk (på afveje)
desisto [-siti, -stitus] vb3 stopper
facio [feci, factus] vb3 gør
fio vb bliver
huc adv hertil
iam adv allerede
Lesbia f1
mens [ment-] f3 sind
officium n2 pligt, tjeneste
omnis adj al, hel
optimus adj bedst
perdo [-didi, -ditus] vb3 mister
queo [quiui, quitus] vb kan
si konj hvis
volo [volui, -] vb vil

LXXII

amica f1 veninde
amo vb1 elsker
bene adv godt, vel
Catullus m2
cognosco [-novi, -notus] vb3 kender
cogo [coegi, coactus] vb3 driver sammen, tvinger
dico [dixi, dictus] vb3 siger, taler
diligio [-lexi, -lectus] vb3 sætter stor pris på, elsker
etsi kon selvom
generus m2 svigersøn
gnatus m2 søn, afkom

impensus adj stor
iniuria f1 uretfærdighed
inquam, inquis, inquit siger, spørger
Iupiter [Iov-] m3
Lesbia f1
levis adj let
magis adv mere
mi ≈ mihi
minus adj mindre
multo adv meget
nosco [novi, notus] vb3 kender
pater [patr-] m3 far
potis adj duelig
quare adv hvorfor
quondam adv engang
solus adj alene
talis adj sådan
tamen adv dog
tantus adj så meget
teneo [tenui, tentus] vb2 holder
tum adv da, dengang
uro [ussi, ustus] vb3 brænder
ut kon som, sådan at, for at
uulugus n2 offentligheden
vilis adj ringe
volo [volui, -] vb vil

LXXXIII

acer adj skarp

dico [dixi, dictus] vb3 siger, taler
fatuus adj fjollet
gannio [-,-] vb4 gøer
irascor [iratus] vb3 dep vredes
laetitia f1 glæde
Lesbia f1
loquor [locutus] vb3 dep taler
malus adj ond
maximus adj superl af *magnus* størst
memini [-] vb def husker
multo adv meget
mulus m2 æsel
nihil n indekl intet
nunc adv nu
obliviscor [oblitus] vb3 dep glemmer
obloquor [-locutus] vb3 dep taler imod
plurimus adj komp af *multus* rigtig mange, flere
praesens [praesenti] adj tilstedeværende
res f5 ting, sag
sanus adj sund
sentio [sensi, sensus] vb4 føler
solum adv alene, kun
taceo [tacui, tacitus] vb2 tier
uro [ussi, ustus] vb3 brænder
vir m2 mand

LXXXVII

amo vb1 elsker
amor m3 kærlighed
dico [dixi, dictus] vb3 siger

fides f5 tro, tillid
foedus [foeder-] n3 pagt, aftale
Lesbia f1
mulier f3 kvinde
nullus adj ingen
pars [part-] f1 del, side
possum vb kan
reperio [repperi, repertus] vb4 finder, opdager
tantus ... quantus adj så meget ... som
ullus adj nogen
umquam adv nogensinde
vere adv i sandhed

XCII

amo vb1 elsker
assidue adv konstant
deprecor [-precatus] vb1 dep beder
dico [dixi, dictus] vb3 siger
dispereo [-perii,-] vb4 går til grunde
Lesbia f1
male adv dårligt
mi ≈ mihi
quia kon fordi
semper adv altid
signum n2 tegn
taceo [tacui, tacitus] vb2 tier
totidem num adj indekl ligesåmange
umquam adv nogensinde
verum kon men

Kommentar til udvalgte dele

V

Linje 1-3

Digtets tema slås an med første ord *vivamus*, der skal ses som en opfordring til at nyde livet. Denne opfordring bliver udtrykt i en hortativ konjunktiv, som kendes ved at stammen **viv-* har fået tilføjet konjunktivmærket *-a-*. Indledning til digtet minder om ordsproget *dum vivimus, vivamus* (lad os leve, så længe vi lever). *Unius aestimemus assis* (regne for intet), *unius assis* er indirekte objekt for *aestimemus* og står i genitiv, da det angiver værdien af de gamle mænds mening.

Linje 4-6

Catull skaber en kiasme ved *brevis lux // nox perpetua* (adled-kerne // kerne-adled). Desuden er antitesen *lux >< nox* asyndetisk forbundet. Formen *dormeinda* er en gerundiv, der her udtrykker en nødvendighed.

Linje 7-9

Ordet *basia* (*basium*, kys) optræder første gang her og erstatter det mere formelle *osculum*. Catull skifter her mellem to former af samme adverbium (*dein / deinde*). Men begynder og afslutter omremsningen med den mere sjældne form *dein*. Linjerne er præget af stor assonans og allitteration, da den indeholder en stor frekvens af lyden /d/.

Linje 10-13

Hvis ikke den hurtige opremsning af *mille* og *centum* i de foregående linjer har forvirret dem, udtrykker Catull, at det vil ske med formen *conturbabimus*, der indeholder futurumsmærket *-bi*. *Ne sciamus* angiver en følge af det foregående og skal derfor have verbet i konjunktiv (*-a-*). *Invidere* svarer til det danske nidstirre, at man stirrer på nogen med had eller misundelse. Med andre ord sender man dem det onde øje. For at en forbandelse eller anden magi skal virke, er det nødvendigt for den, der anvender magi at kende det eksakte antal. Det er derfor Catull ønsker så mange kys (*tantum basiorum*), at det er umuligt at holde styr på (*sciat*).

VIII

Linje 1-2

Catull begynder med at tiltale sig selv (*Catulle*), digtet kan således forstås som en monolog. Verbet *ineptio* optræder her og to gange hos Terentius og er sjældent brugt. Catull benytter sig af assonans og allitteration i de to verber *perissse* og *perditum*, der har samme præfiks *per-*.

Linje 3-5

Catull benytter her 3. pers. pl. personendelsen *-ere* i stedet for *-erunt* sandsynligvis af metriske grunde. *Cum ventitabas* angiver med vilje ikke et særligt sted. *Ducebat* har samme lexem som *dux* **duc-* og er beslægtet med det germanske *-toch*, der på dansk kendes fra hertug (hær-fører), det har altså militære konnotationer. *Amata nobis* (elsket af os) er en typisk måde at angive kærlighed på svarende til min elskede.

Linje 6-8

Ibi ... cum skaber en modsætning til *nunc iam* i linje 9. Linje 8 er et ekko af linje 3.

linje 9-11

Alle verberne står i imperativ for at understrege Catulls beslutsomhed.

Linje 12-14

Catull skifter her adressat til *puella*.

Linje 15-18

Alle verberne har reference til fremtiden. *Scelestus* er afledt af *scelus* (en forbrydelse) og bruges gerne om en forbryder. *Vae te* er et udbråb og *te* står derfor i akkusativ i stedet for dativ.

Linje 19

Catull tiltaler sig selv ligesom i linje 1 og skaber en ringkomposition.

XI

Linje 1-16

Comes (afledt af *cum-eo* jeg går med, følger) bruges oftest om medlemmer af en provinsguvernørs stab. *Ut* bruges her lokativisk i betydningen hvor. Catulls gennemgang af den kendte verden begynder i den yderste øst (*Eoa unda*) og bevæger sig mod vest og slutter samme sted som Caesars erobringer ved England

(*Britannos*). Catul smigrer Caesar da hans erobringer i vest beskrives som mindesmærker (*monumenta*), der er lige så store som Alexander d. Stores erobringer i øst. Furius og Aurelius har været med til alt dette, men nu vil Catul give dem en endnu større opgave: at give hans kæreste en besked, hun ikke vil høre (*non bona dicta*).

Linje 17-24

Vivat valeatque er en afskedshilsen (lad hende levet og have det godt). En *moechus* (fra græsk μοιχός) betegner en ægteskabsbryder, en bojer. *Trecentos* bruges her i betydningen af utællelige som dansk tusinder.

XVI

Linje 1-4

Catul vender tilbage til Aurelius og Furius, de uheldige helte fra digt XI. Med de verber *paedico* og *irrumo* kommer Catul med voldsomme seksuelle trusler, der gør ham til manden over de to ofre. Aurelius' og Furius' underlegne rolle understreges ved at titulere dem som henholdsvis *pathicus* (fra græsk παθικός) og *cinaedus* (fra græsk κίναιδος). Digtets indledning skal give indtryk af at være skrevet som et følelsesudbrud og ikke som et planlagt værk.

Linje 5-11

Det upersonlige verbum *deceat* (det klæder sig) styrer en akkusativ med infinitiv (*pium poetam esse castum*), der tilsammen udgør en modsætnig til *parum pudicum* i linje 4. *Sal* og *lepos* er nærmest synonymmer og udgør en hendiadys.

Linje 12-14

Catul slutter digtet med en henvisning til de talløse kys, han og Lesbia delte i digt VIII og en gentagelse af den indledende trussel.

XXII

Linje 1-3

Suffenus kendes kun som en dårlig digter. Varus er måske Quintilius Varus fra Cremona, der også nævnes i digt 10. Adverbiet *probe* bruges i daglig tale i betydningen grundigt/udførligt. *Venustus*, *dicax* og *urbanus* er tre kvaliteter, der

kendetegner det dannede menneske og giver vedkommende den rette evne til at kunne konversere belevent. *Longe* bruges her med samme betydning som *multo* (meget).

Linje 4-8

Aut... *aut* bruges normalt til at angive to muligheder, som udelukker hinanden. En palimpsest (*palimpsestus* παλιμψηστος) er et dokument, hvor man har raderet en ældre tekst og skrevet en ny ovenpå. *C(h)arta* er et papyrusark. En *liber* betyder egentlig bast, som man brugte til at fremstille blandt andet snore med. Da man bastede flere blade sammen til en bog, kom *liber* til at betyde bog. *Umbilicus* betyder egentlig navle men bruges også om knappen for enden af den stok man ville rulle en papyrusrulle om. *Lora* er de stropper, man fæstnede til *umbilicus*, hvorpå man kunne binde en *titulus*, der angav værk og forfatter. *Membrana* betyder hinde (tynd hud) og blev brugt som et beskyttende omslag til papyrusruller. *Plumbum* betyder bly og *pumex* pimpsten. Pimpsten blev brudt til at rense pergament af for kød, og bagefter blev det linjeret med en blystift. Suffrenus forbryder sig mod normal praksis, idet han udgiver dem *sic ut fit* (sådan som det er) uden først at læse korrektur. Normal praksis er først at lave en kladde på et billigt materiale som en vokstavle, hvor man let kan radere teksten og korrigere den, inden man overføre den til et dyre materiale som papyrus eller pergament, hvor det er mere vanskeligt at ændre i teksten.

Linje 9-11

Tu skal her opfattes generelt som “man”. *Bellus et urbanus* (smuk og dannet/beleven) er to begreber, der beskriver den romerske gentleman (svarende til græsk καλὸς ἀγαθός). Til *abhorret* og *mutat* skal forstås et *a se*.

Linje 12-17

Scurra bruges både om en moderigtig mand og et vittigt hoved (en “maitre de plaisir”) og derfor også om fattige, der forsøgte at more de rige med vittigheder for mad, en snyltegæst. *Infaceto rure* (det smagløse land) står her i kontrast til *urbs* (byen), som adjektivet *urbanus* er afledt af.

Linje 18-21

Attributus skal her give indtryk af, at “fejlen” (*error*) optræder allerede under udarbejdelsen af digtene. Sækken (*mantica*) optræder i Æsops fabler (Babrius nr. 66, Phaedrus 4.10) og er et billede på, at vi ikke ser den sæk med fejl, der hænger på vores egen rygge, men derimod den, der hænger på andres.

XLII

Linje 1-6

Hendecasyllabi (ένδεκασύλλαβοι) blev gerne brugt til satriske digte. *Quot estis* skal her forstås som hvor mange i end er. Catul begynder dette digt med at henvende sig til selve versmålet og de elleve stavelser, der udgør en linje. *Jocus* bruges både om en joke/vittighed og om den, der til grin. Bemærk kønnet på *moecha* (μοιχή, skøge), det giver en hentydning til, at Catula har lånt sine digte til en kvinde. *Pugillaris* (som kan tages med en hånd) betyder her skrivetavle. Konjunktiverne *persequamur* og *refelagitemus* (hapax legomenon) kan tolkes aggressivt og jussiv, vi skal..., eller mindre aggressivt og hortativ, lad os...

Linje 7-12

Konjunktiven *sit* indikerer, hvilken type er hun? Svaret kommer i *turpe incedere*, det vil sige hendes gang afslører hendes karakter, der accentueres af *mimice ac moleste ridentem*. *Catulus* kan betyde et ungt dyr (kat, løve elign.) men bruges mest om en hundehvalp. Gentagelser som linje 11 og 12 er udtryk for Catuls ophidselse.

Linje 13-18

Assis facis svarer til *unius aestimemus assis* (ikke at regne for noget værd). Gerundiven *putandum* udtrykker en nødvendighed (bør...). *Poetest* betyder her er muligt. *Canis ore* minder om det homeriske epitete κυνώπης (*Il.* 1,159).

Linje 19-24

Igen udtrykker gerundiven *mutanda* det, der bør gøres. De to adjektiver i *pudica et proba* er nærmest antiteser til *moecha putida*.

L

Linje 1-3

Catul henvender sig til Gajus Licinius Calvus, digter og en af Catuls nærmeste venner. *Ludo* betyder spiller/leger men også spøger/sysler med og bruges i sidste betydning af digterne om at digte.

Linje 4-6

Numerus går her på antallet af versefødder. *Reddens mutua* skal muligvis betyde, at de improviserer.

Linje 7-13

Illinc kan forstås både fysisk, som at festlighederen ikke fandt sted hos Catul, men også logisk i betydningen af den grund. *Lepore facetiisque* det var tegn på dannelse at være vittig uden at være dumsmart. *Toto* kongruerer med *lecto*.

Linje 14-17

Catul omtaler Calvus som *jucunde*, en der bringer glæde.

Linje 18-21

Andax har her bibetydningen *superbus*. Efter *cave* er udeladt et *ne*. *Ocellus* er diminutiv af *oculus*, øjsten.

LVI

Linje 1-2

Cato er muligvis Gajus Valerius Cato, der ligesom Catul var en neoterisk digter.

Tuo skal forstås som adled til både *auribus* og *cachinno*.

Linje 3-4

Quidquid betyder hvilken som helst men bruges her i betydningen alt det/så meget som.

Linje 5-7

Pupulus er diminutiv af *pupus* dreng og bruges nedsættende om en gammel mand.

Trusantem fra *truso* er et hapax legomena og en intensiveret form af *trudo*, skubber.

Diona (gr. Διώνη) nævnes af Homer som Venus' moder (*Il* 5.370).

LVII

Linje 1-2

Mamurra tilhørte ridderstanden og blev rig ved at tjene under Pompeius i Pontus (66-63 f.Kr.) og under Caesar i Spanien (61 f.Kr.) og Gallien (58-51 f.Kr.). Gajus Julius Caesar (100-45 f.Kr.) var en romersk feltherrer og politiker, der berigede sig selv gennem sine felttog og forsøgte at reformere det romerske politiske system inden, han blev myrdet d. 15. marts 45 f.Kr. Catul tager kraftig afstand fra begge ved at bruge ordet *cinaedus* (κίναιδος) om begge og *pathicus* (παθικός) om Caesar. *Cinaedus* antyder, at de har et homoseksuelt forhold, og *pathicus* tildeler Caesar den passive rolle i dette forhold.

Linje 3-5

Urbana henviser til byen, Rom og skal ses som modsætning til *Formiana*. *Morbosi* er sandsynligvis en oversættelse af παθικός.

Linje 6-10

En *lectulus* er en studeresofa, og *eruditulus* er diminutiv af *eruditus*, lærd/dannet. Caesar var udover en kendt hørfører også historiker og grammatiker. *Rivales* skal ikke forstås negativt men som venlig konkurrence.

LVIII

Linje 1-5

Caelius er måske den samme som Marcus Caelius Rufus, elev af Cicero og Clodias (Lesbia?) elsker. I 56 f.Kr. blev han anklaget for vold muligvis af Clodia. *Nostra* antyder, at Catuls og Caelius har haft Lesbia tilfælles. *Quadrivivis et angiportis* er hinandens modsætning, tværveje var et sted, han hang ud, hvorimod gyder var farlige. Remus var sammen med Romulus en af Roms grundlæggere.

LXXII

Linje 1-2

Nosse skal her forstås en den bibelske forstand, havde sex med. *Lesbia* er her vokativ.

Linje 3-4

Dillexi bliver brugt som modsætning til den fysiske tiltrækning i de foregående linjer.

Linje 5-6

Mi er en dativ som udtrykker for hvem, hun er ussel.

Linje 7-8

Bene velle at respektere.

LXXV

Linje 1-4

Tiltalen *mea Lesbia* antyder en vis affektion, men *mea* er adled til *mens*, og *tua* er adled til *culpa*. *Bene velle* at respektere. *Omnia* skal her forstås som *quidlibet*, hvadsomhelst.

LXXXIII

Linje 1-6

Mi praesente viro betyder ikke, at Catul nødvendigvis har været til stede. Digtet kan være sendt til Lesbia efter, han har hørt om begivenheden. *Mule* er et atypisk ord om et dumt menneske. *Gannit* betyder strengt taget bjæffer. *Acrior* mere direkte. *Et* har en konsekutiv nuance, og derfor.

LXXXV

Linje 1-2

Catul åbner med en antitese *odi et amo*.

LXXXVII

Linje 1-4

Ex parte mea skal forstå i modsætning til Lesbia.

XCII

Linje 1-4

Udtrykket *dispeream nisi* er arkaisk. Den præcise mening med *quo signo? quia sunt totidem mea* er ikke helt klar. Det kan være en henvisning til *duodecim scripta*, et romersk spil som minder om backgammon. Betydningen er så, at de har lige mange points.